

Projev předsedkyně Roberty Metsolové na zasedání Evropské rady
Čtvrtek 26. října 2023

Děkuji ti, Charlesi.

Dobré odpoledne.

Teroristický útok v Izraeli, humanitární krize v Gaze a napětí v širší oblasti Blízkého východu nadále vzbuzují vážné obavy. Teroristické útoky Hamásu vrhly temný stín na celý region. Následky jsem viděla na vlastní oči, když jsem navštívila místa, kde se tato zvěrstva odehrála, a setkala se s truchlícími, kteří je přežili. Víím, že i mnozí z vás jste tato místa navštívili.

Cílené činy – hromadné znásilňování, únosy, mučení a vraždění celých komunit – dětí, žen a mužů, mladých lidí na hudebním festivalu – nelze ničím omluvit, nijak ospravedlnit. Byl to teroristický útok teroristické organizace, která tyje z nenávisti. To je důležité říct.

Stejně jako je důležité si uvědomit, že Hamás nereprezentuje legitimní cíle palestinského lidu. Naopak brání jejich dosažení.

Evropský parlament odsoudil Hamás, jak nejostřeji mohl. Vííme, že Hamás musí být zastaven. A proto jsme také zdůraznili, že to, jakým způsobem se tak stane, je důležité pro nás pro všechny. Jakým způsobem Izrael v tomto okamžiku zareaguje, má nesmírný význam.

Jako Parlament vždy trváme a budeme trvat na dodržování mezinárodního práva, na tom, aby humanitární důsledky zastavení Hamásu byly zohledňovány přednostně a aby se nevinným lidem dostalo pomoci, kterou potřebují.

Lidé také očekávají, že Evropa bude na zoufalou krizovou situaci v Gaze, kde už přišlo o život příliš mnoho nevinných lidí a příliš mnoho dětí osiřelo, nadále reagovat a podnikat patřičné kroky.

Jako Unie máme odpovědnost zůstat soudržní a jednotní. Proto nesmíme připustit další umírání a další násilí, ale musíme zabránit nebezpečné regionální eskalaci konfliktu. Musíme přispět k tomu, aby stále byla naděje, byť sebemenší, že se nakonec podaří nalézt mír.

Hamás ale žádnou naději na mír nenabízí. Nabízí jen krveprolití. Jeho hanebné skutky vrátily vývoj o celé roky, či dokonce desetiletí nazpět. S každým dnem, kdy 200 rukojmích zůstává v zajetí Hamásu, se dále vzdaluje. Tady se musíme také blíže zabývat tím, jakou roli v regionu sehrává iránský režim.

Současně musím zdůraznit, že naše dvě povinnosti – zaujmout rozhodný postoj proti terorismu a udělat vše pro zmírnění humanitární krize v Gaze – se vzájemně nevylučují.

Proto intenzivně pokračuje naše úsilí o ochranu nevinných civilistů. Proto pracujeme na osvobození rukojmích a dodávkách pomoci a proto Evropský parlament vyzval k vyhlášení „humanitární přestávky“, která by to umožnila. Proto jsme uvítali ztrojnásobení humanitární pomoci ze strany Evropské komise.

To jsou časově nejbližší kroky. V dlouhodobějším horizontu by Evropa měla být připravena a ochotna se angažovat. Musíme i nadále prosazovat udržitelný a trvalý mír. Férové řešení založené na existenci dvou států, které bude objektivní a spravedlivé. Evropa v tom může sehrát svou roli a my máme povinnost chopit se této příležitosti.

A přestože události na Blízkém východě zůstávají v popředí našeho zájmu, nesmíme opomíjet ani další naléhavé geopolitické otázky a fakta: pokračující brutální invazi Ruska na Ukrajinu, nedávné události v Náhorním Karabachu, napětí na Balkáně, další útoky na představitele běloruské demokracie, naši roli ve vztahu k Číně, Indii a v transatlantických vztazích – to vše má vliv na to, jak se Evropská unie dokáže vyrovnat s novou úlohou, která jí v tomto novém světě přísluší.

Jak můžeme reagovat na obavy týkající se bezpečnosti a migrace? Jak můžeme zajistit naši konkurenceschopnost ve světě a naši prosperitu na domácí půdě? Co musí Evropa učinit pro to, aby si i do budoucna zajistila svou pozici hodnotové supervelmoci, která je schopna reagovat na obavy občanů?

Minulý týden hovořil v Parlamentu arménský premiér Pašinjan o nedávné eskalaci konfliktu v Náhorním Karabachu. Popisoval, jak se Arménie vypořádává s přílivem uprchlíků, a vyjádřil obavy o bezpečnost v tomto regionu. Cesta k míru je zde obtížná, ale doufáme, že situace brzy umožní pokračování smysluplných rozhovorů.

Mezitím pokračuje nezákonná ruská invaze na Ukrajinu. Kreml spoléhá na to, že naše odhodlání k podpoře Ukrajiny bude slábnout. My však nemůžeme připustit a nepřipustíme, aby se dostavila únava. Budeme Ukrajinu i nadále podporovat, a

to humanitárními, logistickými, vojenskými a politickými prostředky i pomocí s její obnovou.

Za několik týdnů představí Komise balíček opatření, která se týkají rozšíření. Ukrajina se zavázala k demokratickým reformám a provedení doporučení Komise v praxi. Její snaha dostát tomuto závazku je obdivuhodná. A proto pevně doufám, že budou-li splněny nezbytné podmínky, bude možné uzavřít dohodu o zahájení přístupových jednání s Ukrajinou – a za použití stejných kritérií i s Moldavskem – před koncem tohoto roku.

Skutečnost, že jsme našim evropským sousedům nabídli jasnou evropskou perspektivu, přináší kýžený výsledek. Avšak současně s Ukrajinou, Moldavskem a západním Balkánem, které provádějí reformy a chystají se na další kroky, musí být připravena i Evropa. Tato nutnost je čím dál tím naléhavější. Není možné, aby se ukázalo, že nejsme dostatečně připraveni.

Zároveň musíme i nadále podporovat obnovu, rekonstrukci a modernizaci Ukrajiny. Což znamená, že bude třeba dosáhnout dohody na novém nástroji pro Ukrajinu o objemu 50 miliard eur, o němž Evropský parlament hlasoval minulý týden. Jakožto Unie jsme, pokud jde o Ukrajinu, prokázali neobyčejnou jednotu, a jsem přesvědčena, že tomu tak bude i nadále.

Tento záměr jde ruku v ruce s nutností reformovat náš víceletý finanční rámec. Jestliže chceme mít smysluplný rozpočet na rok 2024, tedy rozpočet, který bude odpovídat svému účelu, pak potřebujeme zdroje na jeho podporu. Toho dosáhneme pouze tehdy, pokud se co nejdříve dohodneme na revizi víceletého finančního rámce.

Za současného stavu věcí jsou naše zdroje omezené. Pandemie, invaze na Ukrajinu, změna klimatu, energetická krize a nárůst životních nákladů, to vše má svůj dopad. Se zvýšením úrokových sazeb stouply naše výpůjční náklady na nástroj NextGenerationEU. Zkrátka rozpočet EU je napjatý na hranici svých možností.

Musíme zajistit dostatečné financování oblastí, které jsou pro nás prioritní. Všichni se shodneme na tom, že je třeba řešit problém bezpečnosti a migrace, pokračovat v podpoře Ukrajiny a poskytovat více prostředků členským státům postiženým přírodními katastrofami, a to rychle a efektivně. Právě ve chvílích, kdy členské státy očekávají od Evropy solidaritu a podporu, bychom jim měli být nablízku a poskytnout jim maximální pomoc.

Svá prohlášení musíme opřít o nezbytné finanční zdroje. Jen tak je můžeme uskutečnit v praxi. A dovolím si podotknout, že v této souvislosti je nutné pokročit se zaváděním nových vlastních zdrojů, na němž jsme se dohodli již v roce 2020.

Rozpočet je to první, co potřebujeme, máme-li poskytnout lidem v Evropě prostředky. Máme-li pomoci evropským zemědělcům, studentům, podnikům a regionům, aby mohli investovat, inovovat, modernizovat a rozvíjet Evropu tak, aby byla celosvětově konkurenceschopná. Právě takto zajistíme skutečný a udržitelný hospodářský růst. Jen tak si udržíme konkurenceschopnost.

Jestliže chceme, aby naše záměry byly i nadále důvěryhodné, potřebujeme dohodu. Odklady nejsou k ničemu.

Ráda bych zmínila ještě jedno téma, které nelze odkládat: téma migrace. Nedávný vývoj a nárůst žadatelů o azyl přicházejících do Evropy opět poukázaly na důsledky naší stávající roztržité politiky v oblasti azylu a migrace.

Na pořadu našich jednání by proto mělo být zejména zefektivnění návratů rychlejším zpracováním žádostí o azyl, zlepšení organizace navracení a užší operativní koordinace a spolupráce mezi členskými státy, třetími zeměmi, orgány a agenturami EU. Je nutné odstranit veškeré mezery mezi zamítnutím azylu a navracením. Toho lze dosáhnout právním předpisem o řízení na hranicích. K tomu, abychom pokročili ve všech bodech paktu o migraci, a zajistili tak, že tuto věc dokončíme do konce tohoto volebního období, je třeba vykonat mnohem více a na této práci se musíme podílet všichni.

Občané od nás budou očekávat výsledky ve všech těchto oblastech ještě před červnovými volbami. Víím, že to zvládneme, a ráda bych vás ujistila, že Parlament je ochoten a připraven přispět svým dílem.